

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

14/2016

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

Redaktor naczelny: dr hab. Róża Godula-Węclawowicz, prof. nadzw. (etnologia)

Sekretarze redakcji: dr Ewa Baniowska-Kopacz (etnologia); dr Maria Godyń (etnologia)

Redaktor tematyczny: dr hab. Grażyna Ewa Karpińska, prof. nadzw. (etnologia)

Redaktorzy językowi: dr hab. Teresa Smolińska, prof. nadzw. (filologia polska); dr hab. Katarzyna Łeńska-Bąk (filologia polska)

Rada naukowa:

dr hab. Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr. Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); doc. Ph.Dr. Jan Horský, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Ph.D. Laurie Koloski Assoc Prof (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); PhD Agnieszka Sadrei (British Archaeological Association, Londyn); Peter Salner, PhDr., DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); prof. dr hab. Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Zespół recenzentów:

dr hab. Marcin Brocki; dr hab. Anna Czajka-Cunico prof. nadzw.; dr hab. Dagnosław Demski, prof. nadzw.; dr hab. Wojciech Dohnal, prof. nadzw.; prof. dr hab. Mirosława Drozd-Piasecka; dr hab. Andrzej Gaczoł; dr hab. Monika Golonka-Czajkowska; prof. dr hab. Iwona Kabzińska; dr hab. Katarzyna Kaniowska, prof. nadzw.; prof. dr hab. Ryszard Kantor; dr hab. Jolanta Kowalska prof. nadzw.; Daniel Luther CSc.; dr hab. Anna Niedźwiedz; prof. PhDr. Nina Pavelčíková, CSc.; dr hab. Adam Pomieciński; dr hab. Ryszard Tomicki, prof. nadzw.

Koncepcja okładki: Róża Godula-Węclawowicz

Autor zdjęcia na okładkę: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Korekta: redakcja i autorzy

Tłumaczenia i korekta abstraktów: Klaudyna Michałowicz; korekta artykułu Kamili Baranieckiej-Olszewskiej; Eleanor Nicholson (English native speaker)

Adres:

Redakcja Journal of Urban Ethnology

Pracownia Etnologii w Krakowie

IAE PAN

ul. Sławkowska 17

31-016 Kraków

Polska

e-mail: jue.etno.pan@gmail.com

tel. : +48 12 422 48 65

www.iaepan.edu.pl/journal.html

PL ISSN 1429-0618

Opracowanie graficzne, skład: Drukarnia Ekodruk

Editor-in-chief: Dr (habil.) Róża Godula-Węclawowicz, Associate Professor (Ethnology)

Editorial secretaries: Dr Ewa Baniowska-Kopacz (Ethnology); Dr Maria Godyń (Ethnology)

Topic editor: Dr (habil.) Grażyna Ewa Karpińska, Associate Professor (Ethnology)

Language editors: Dr (habil.) Teresa Smolińska, Associate Professor (Polish Studies); Dr (habil.) Katarzyna Łeńska-Bąk (Polish Studies)

Scientific Council:

Dr (habil.) Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); Dr Jan Horský, Ph.D., Assistant Professor (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Laurie Koloski Ph.D., Associate Professor (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); Prof. Dr (habil.) Aleksander Posern-Zieliński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); Agnieszka Sadrei, Ph.D. (British Archaeological Association, London); Peter Salner, Ph.D., DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); Blanka Soukupová, Ph.D., CSc., Assistant Professor (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Prof. Dr (habil.) Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Board of Reviewers:

Dr (habil.) Marcin Brocki; Dr (habil.) Anna Czajka-Cunico Associate Professor; Dr (habil.) Dagnosław Demski, Associate Professor; Dr (habil.) Wojciech Dohnal, Associate Professor; Prof. Dr (habil.) Mirosława Drozd-Piasecka; Dr (habil.) Andrzej Gaczo; Dr (habil.) Monika Golonka-Czajkowska; Prof. Dr (habil.) Iwona Kabzińska; Dr (habil.) Katarzyna Kaniowska, Associate Professor; Prof. Dr (habil.) Ryszard Kantor; Dr (habil.) Jolanta Kowalska Associate Professor; Daniel Luther CSc.; Dr (habil.) Anna Niedzwiedz; Prof. Nina Pavelčíková, Ph.D., CSc.; Dr (habil.) Adam Pomieciński; Dr (habil.) Ryszard Tomicki, Associate Professor

Cover design: Róża Godula-Węclawowicz

Cover photograph: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Proofreading: editors and authors

Proofreading of the abstracts: Klaudyna Michałowicz; the paper by Kamila Baraniecka-Olszewska proofread by Eleanor Nicholson (English native speaker)

JUE znajduje się na liście ERIH PLUS, wcześniej ERIH, w grupie najważniejszych czasopism narodowych w danej dziedzinie nauki – kategoria czasopism NAT. Pismo jest także indeksowane w Index Copernicus International Journals Master List. Zgodnie z aktualną punktacją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za opublikowanie artykułu w czasopiśmie JUE autor uzyskuje 10 punktów.

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY
14/2016

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Kultura – ideologia – narracja / Culture – ideology – narration

Renata Hołda

Jedność i różnica w badaniach międzykulturowych 9
Sameness and difference in intercultural research

Adam Pomieciński

Radykalne miasta. Ruch anarchistyczny jako ruch miejskiego protestu 29
Radical cities. The anarchist movement as an urban protest movement

Magdalena Sztandara

Był piękny i słoneczny dzień... O „wyciszanych” narracjach mieszkańców Sarajewa 43
It was a nice and sunny day... On the suppressed narratives of Sarajevo’s residents

Andrzej Paweł Wejland

Jak gazeta codzienna przekraczała codzienność Wielkiej Wojny: „Nowy Kurier Łódzki”
1914–1918 61
How a daily newspaper transgressed the everyday of the Great War: “Nowy Kurier Łódzki” 1914–1918

Jolanta Kowalska

„Czerwona Willa” Friedbergów. Między historią i legendą. 73
The “Red Villa” of the Friedberg Family. Between history and legend

Muzealne konteksty / Museum contexts

Anna Nadolska-Styczyńska

Nie tylko lekcje i oprowadzanie. Kilka uwag o polskiej edukacji muzealnej i sposobach jej badania . . . 95
Not only lessons and guided tours. Some remarks on Polish museum education and the methods of researching it

Krzysztof Paweł Woźniak

Miasto w nocy – noc w muzeum: między spontanicznością a tradycją. Rekonesans badawczy. 113
A city at night – a night in a museum: between spontaneity and tradition. A research reconnaissance

Maria Godyń

Utrwalone sieci znaczeń. O Muzeum Ziemi Krzeszowickiej 131
The entrenched networks of meaning. On the Museum of Krzeszowice Land

Dominika Czarnecka

(Re)konstruowanie topografii (nie)widzialności. Przestrzeń miejska i muzealna byłej bazy
radzieckiej 143
(Re)constructing the topography of (in)visibility. Urban space and museum space of a former Soviet base

Anna Jasińska, Artur Jasiński

Muzea Guggenheima w Nowym Jorku i w Bilbao: o synergii nowego muzealnictwa i współczesnej architektury 163
Guggenheim Museums in New York and Bilbao: on the synergy of museology and contemporary architecture

Ewa Nowina-Sroczyńska

Łódź Kaliska Muzeum. Pozdrawiamy urzędników sztuki! 177
The Łódź Kaliska Museum. Greetings to art managers!

Miscellanea**Jacek Jan Pawlik**

Lwowskie „Święto Batiara” – nowa kultura miejska na kanwie tradycji 205
Lviv's Batiar Festival – a new urban culture based on tradition

Kamila Baraniecka-Olszewska

Religious event as a time machine. On creative power of performance in transforming city space . . . 221
Wydarzenie religijne jako wehikuł czasu. O twórczej mocy performansów w przekształcaniu miejskiej przestrzeni

Beata Wałęciuk-Dejneka

Portret miasta: Petersburg po polsku 235
A portrait of a city: St. Petersburg the Polish way

Noty o autorach / Authors' biographical notes 247

Informacje dla autorów. 255